

PERIÓDICH SATIRICH,

HUMORÍSTICH, IL - LUSTRAT Y LITERARI
DONARÁ AL MENOS UNS ESQUELOTS CADA SENMANA

10 CÉNTIMS CADA NÚMERO PER TOT ESPANYA

Numeros atrassats 20 centims.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA. RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, 4.—Estranger, 5.

CAPS DE BROT.

JOSEPH MASCARÓ.

—
Un doctor en obstetricia,
qu' es una especialitat
en lo ram noble y diffeil
d' aumentar la humanitat.

CRONICA.

Ha sonat l' hora en lo rellotje del Temps.

Perque—¡lo que son las frasses fetas!—hem convingut en que 'l Temps porta rellotje, y á pesar del *temps* que fa que l' usa, no ha tingut may la desgracia de que li robessen, ni li costa cap quarto de adobar. ¡Felis ell!

Tornant á lo que deyam: en lo rellotje del Temps ha sonat l' hora de la mort del Estiu y del naixement de la Tardor.

Un enterro y un bateig.

Lo difunt era un homenás ben musculat, ferm, decidit, plé de salut, de moviments desembrassats é imperiosos. Tot ell era foch: corrian per sas venas torrents de lava y eixian flamas de sos ulls negres. Possehia un temperament fogós. En las poblacions de la costa 's tirava de cap á mar y 's rabejava en las onadas, afanyós de frescura y de regalo. En lo camp luxuriós de verdura y carregat de fruyts sabrosos, corria de font en font, saludat á son pas pèl cant monótono y mandrós de las cigalas.

¡Qui havia de dirli! A lo millor de sos esplays, quan, tot li assegurava una existencia llarga y fecunda, ha sucumbit de mort casi repentina, deixantnos per hereva y successora una criatura denarida y condemnada anticipadament á viure delicada y á morir decrepita.

Es la Tardor.

Las fullas despresas dels arbres pèls primers vents gelats li serviran de bressol, lo cel cubert de núvols grisos reflectirà tons apagats en sa cara malaltissa.

Cada día, com si no 's trobés bè, se ficarà al llit més dejorn y 's llevarà més tart.

Y aixís y tot no podrà contemplar al seu entorn sino quadros de tristesa.

Días núvols y crepúsculs melancólics, com l' agonía lenta del any cansat de viure... fullaraca desprenentse dels arbres, y 'ls fruyts madurs cayent també del arbre de la vida!..

Las orenetas nos han deixat.

Ellas fugen com de una epidemia de aqueixa Tardor sense llum, sense color y sense vida.

En cambi retornan los estiuhenchs. Las comarcas privilegiadas de las ayguas termals y dels ayres purs van despoblantse y la ciutat s' anima.

De aquella existencia vegetativa y regeneradora passada á la montanya ja sols ne queda 'l recort y la esperansa de reanudarla quan lo potent Estiu ressuciti ab sos ardors y ab sos estímuls.

Quedéu ab Dèu, montanyas regaladas, fontetas frescas, umbrosas espessuras, herbas aromáticas que oxigenéu l' ayre y esponjéu als pulmóns llaminers de aqueix aliment de la naturalesa, no conegut en las ciutats populosas.

Quedéu ab D u també los rústechs pobladors de las comarcas, que ab tanta puresa conservéu las tradicions del home primitiu... Camparols, llenyaters, pastors, que sense ambicions ni fatlerras viviu la vida tranquila de las rocas saborejant l' eterna monotonía del temps que passa.

Jo penso tornarvos á trobar, com cada any vos trobo, en vostras llers tranquilas ó gambejant pèls camins pedregosos de las costas.

A alguns de aquests amichs meus los he deixat en la miseria; pero somrientli com se somriu á una persona de la familia.

L' últim dia de ma estada entre ells, vaig

anarme á despedir de 'n Janot, lo torrat y escardalench pastor, que 's considera felis ab tal que tinga assegurada la pesseta diaria que li proporciona sa professió penosa. Una pesseta *diaria cada dia*, com diu ell, un petit tros de terra destinat al cultiu de unas quantas patateras y una quartera de ségol cada mes, li bastan per omplir totas las necessitats de la seva existencia.

Pero de tant en tant se permet obsequiarse ab algun extraordinari. Quan vaig anar á despedirme d' ell estava preparantse l. Vaig trobarlo assegut á terra en un recó del corral, ganivet en má y pelant una qua de moltó. Sis ó set quas més esperavan que verificqués ab ellas la mateixa operació qu' efectuava ab la que tenia entre mans.

—¿Qué féu, Janot?—vaig preguntarli.

—Miri aquí, com que 'ls béns que la senmana passada van baixar de fira tenian tota la qua, vaig esquantlos de mica en mica.

—¿Y per qué las peléu las quas?

—¡Caratsus! Per ferne escudella.

Lo remat se compon de uns cinch cents caps: á vuit ó nou quas cada vegada, lo bon Janot y sa familia podrán regalarse ab un plat d' escudella cada diumenje. Tot aixó á més de la pesseta diaria cada día.

La mutilació dels pobres moltóns horripilará sens dupte als sensibles individuos de la Societat protectora dels animals; pero ¡qué dimontri! ¡esprecís pendre una mica de paciència, á lo menos mentres no s' estableixi una societat protectora dels pastors que guanyan sols una pesseta diaria cada día!

Y encare aquests son felissos, perque al menos tenen salut y la salut es la principal riquesa.

¿Qué dirém dels pobres malalts olvidats en un recó de montanya, y privats de tot ausili?

En aquest cas se troba l' ermitá de Sant Joan. Va neixe, xeixanta anys endarrera, en aquella mateixa ermita incrustada en un single. Allí havia nascut també son pare, y son avi lo mateix. Allí han mort tots y allí morirá ell tambe. Tal vegada molt prompte, perque está ferit, privat de tot moviment.

—¿Y qué diu lo metje?—vaig preguntar á l' ermitá.

—¿Lo metje?—respongué.—No hi puja aquí dalt lo metje. Diu que 'l camí es massa dolent.

—Pero ¿es possible qu' estant com está no l' haja vist cap facultatiu?

—Ja veurá, quan va tindre 'l primer atac, vaig baixar á la vila á buscar al doctor y 'ls sacraments; pero no van voler vindre.

—¿Ni 'ls sacraments tampoch?

—Ni 'ls sacraments... com que 'l camí es tant penós.

—¿Y donchs, qué vareu fer?

—Ja qu' ells no volían vindre, varem baixar al malalt á pés de brassos, que 'ns pensavam que pèl camí se 'ns moria.

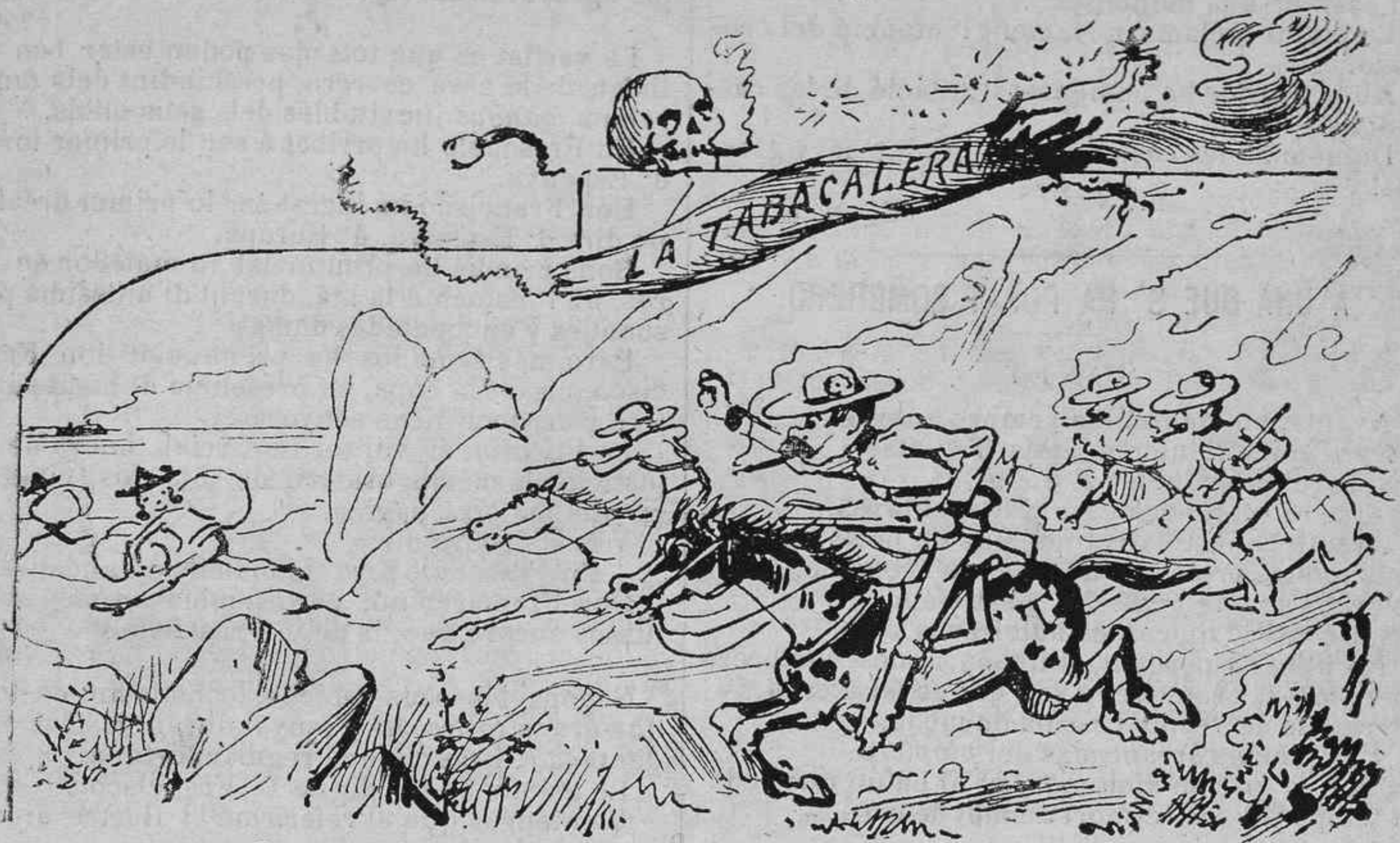
Aquesta barbaritat es rigurosament histórica.

Antiguament la fe removía montanyas; pero avuy ni tan siquiera pot resistir la incomoditat de pujarlas.

Afortunadament per lo que toca á la salut del cos, homes com l' ermitá de Sant Joan no necessitan metjes, y per lo que respecta á la del ánima, la circunstancia de viure en aquellas alturas ja 'ls posa á mitj camí del cel.

Que no necessitan metjes he dit, y es ben cert. La naturalesa obra per sí sola en aquells cossos.

QÜESTIÓ DE TABACO.

Ja que la tabacalera
arma una ronda especial

per persegüi 'l contrabando
que diu que li fa tan mal;

Lo públich també armará
quadrillas de fumadors,

per persegüi als *Tabaqueros*,
los seus envenenadors.

acostumats á totas las rudesas de la vida natural. Tot lo més que 's permeten son certas aplicacions empíricas de medicina casuana, tramesas de pares á fills y cregudas com articles de fe. Cada herba del bosch té una virtut distinta y de aqueixas virtuts ells ne saben la prima.

Un dia que la boyra baixa desfentse en pluja m' obligá á aixaplugarme en un casolot mitj perdut en la bosquina, vaig sentir la següent conversa entre la mestressa de la casa, qu' es'ava groga com la cera, y un fornit llenyater, qu' esperava que 'l cel s' aclarís per' anarse'n á continuar la feyna interrompuda:

—¿Qué teniu, mestressa, qu' esteu tan groga?
— No sé: jo crech que tot me ve de un esglay.
— Oh, sí, de segur. Aixó es que se 'us ha aplebat la sanch. Pero no tinguéu por. ¿Sabéu lo qu' heu de fer? Diguéu al vostre home que vaja al bosch á cullir un arrel d' arbossar, lo feu bullir dintre de una olla d' aygua y de aqueixa aygua vos ne bebéu un got en dejú. Ja veuréu com aixó vos donará un daltabaix que vos tará treure tot l' *impost*.

Fem punt final.
Quedin aquí consignats aquests recorts sense

importancia, petites miniatures de la vida d' Estiu passada á la montanya.

La ciutat reclama novament l' atenció del cronista.

Ab la Tardor ha comensat l' estació de las *castanyas*.

Diguém ab las castanyeras: — ¡Calentas y grossas!

P. DEL O.

A UNA QUE S' HA POSAT SOMBRERO.

SONET.

Avants, ab mantellina sempre anavas
y feyas goig, diguemho aixís, Treseta;
qualsevol te podia fer l' *aleta*
perque ab molt poca cosa 'l contentavas.

Ara ab aquest barret que ans no portavas
tens moltes pretensions y ets molt coqueta:
te creus se una *princesa*, y satisfeta
fas ascos á lo que antes admiravas.

No n' hi ha per tant, minyona: aquest sombrero
que portas, prou que 's veu qu' es fet á casa
ab retalls de vestits passats de moda,

y ab plomas arrancadas del *plomero*.
Millor, y un bon xich més, n' hi ha un que roda
fa temps pèl sostre-mort de dalt de casa.

AMADEO CARRERAS.

DON FRANCISCO Y EN FRASCUELO.

Dugas eminencias espanyolas que 's retiren de
la escena pública.

Es á dir: l' un se retira voluntariament; al altre
'l retiren contra la seva voluntat.

Després dels últims revolcóns, en Frascuelo s'
ha convenut de que per torero ja no serveix. Y
ha dit ab resignació:

— *Ahí, queda eso.*

Don Francisco no tèn tanta abnegació ni tanta
modestia. Està gastat, està completament inutili-
sat pera la *lidia*, y á pesar de tots los pesars, ell
s' empenya en no abandonar lo *redondel*.

Per xó la presidencia de la plassa li ha hagut
de dir sense compliments:

— Fassi 'l favor d' anàrsen á caseta.

Los que han seguit pas á pas la vida de 'n
Frascuelo, diuen que aquest te tres ó quatre
costellas trencadas y dotze ó catorze feridas en
varias parts del cos.

No se si D. Francisco tindrà també alguna cosa
trencada; pero lo qu' es de feridas, me consta
que n' ha suferit moltes més qu' en Frascuelo.

¿Ahont?

Al amor propi, á la vanitat, á la petulancia:
tot aixó ho tèn plé de punxadas, algunas de las
quals encara rajan.

Las dificultats que ha trobat al intentar la re-
forma de Barcelona, lo fracas del plan d' agrega-
ció, l' actitud facciosa d' una bona part dels s' us
correligionaris, y sobre tot la mortal estocada
de la lley Mellado, son feridas d' aquellas que no
's curan ni ab tots los bálsems ni ab totas las des-
filas del món.

Per xó, mentres en Frascuelo se retira alegre-
ment á la vida privada, buscant lo repós y tran-
quil·litat que li curarán tots los seus mals don
Francisco abandona 'l *redondel* plorant y deses-

perantse, perque sab que la quietut y l' ostracis-
me agravarán més y més las sevas dolencias.

La veritat es que tots dos poden estar bèn sa-
tisfets de la seva carrera, prescindint dels tantos
rebutts, *gangas* inevitables dels seus oficis.

En Frascuelo ha arribat á ser lo primer torero
d' Espanya.

Don Francisco ha lograt ser lo primer arcalde,
no diré d' Espanya, d' Europa.

Bons brindis ha pronunciat lo matador de to-
ros, ab l' estoch á la má, davant d' altíssims per-
sonatjes y encopetadas damas.

Però més bons los ha pronunciat don Fran-
cisco, alsant la copa, en presencia d' homes ilus-
tres y aristocráticas senyoras.

La historia, si vol ser imparcial, haurá de fer
justicia als mérits oratoris de tots dos, citantlos
en una mateixa página.

Y hasta podrá dir:

— En Frascuelo feya 'ls brindis en andalús.

Don Francisco nó; pero semblavan més anda-
lusses encare que 'ls de 'n Frascuelo.

Segóns los seus amichs, lo matador de toros
que ara 's retira, ha guanyat durant la seva acci-
dentada existencia una regular fortuna.

Lo mateix se pot dir de D. Francisco.

Y entengas que al referirme al ilustre arcalde
no parlo de diners.

Ignoro si D. Francisco ha guanyat ó perdut
quartos fent d' arcalde: lo que vull fer constar es
que ha realisat una fortuna bastant bonica.

¿Qu' era quan va entrar en la vida pública?

Un zero: molt gros, es cert, pero res més que
un zero.

En cambi avuy, mirinsel.

Es marqués, se tracta ab lo bo y millor de Bar-
celona, se cartreja ab totas las eminencias d' Es-
panya, tèn un verdader magatzém de planxas, ál-
bums, bastóns de mando ab violla y punyo d'
or, creus, medallas, faixas, bandes, collars, cin-
tas, cordóns ....

Si un dia 's trobés en necessitat ¡no 'n treuria
poch ni gayre d' aquestas cosetas, bèn venudas!

Hi ha hagut moments en qu' en Frascuelo ha
absorbit completament l' atenció de tot Espanya.

Y quan aquesta atenció s' ha apartat d' ell pera
fixarse en un altre punt, no hi ha hagut necessi-
tat de preguntar quin era aquest altre punt que
eclipsava al simpálich *diestro*.

Era D. Francisco.

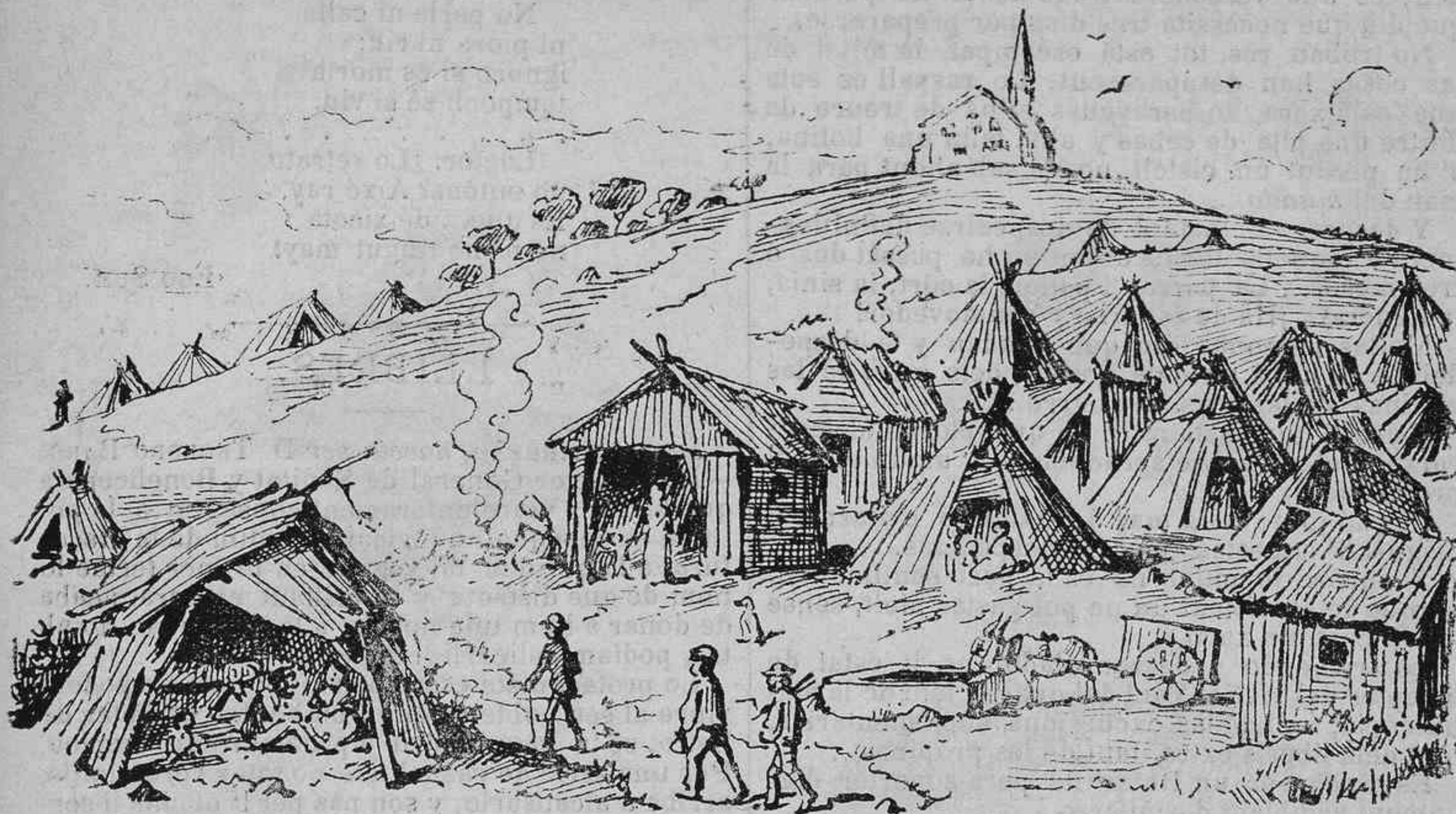
Rivals sense sapiguerho, s' han repartit bona-
ment durant una pila d' anys las miradas del
país.

Perque es precís tenirho en compte: homes
com D. Francisco y com en Frascuelo son al-
guna cosa més que reputacions de localitat: son
glorias nacionals.

Per xó quan lo matador de toros donava una
estocada de mestre en la plassa de Madrit, tot
Espanya unia ls seus aplausos als aplausos dels
madrilenyos, esperant ab afany las noticias del
telégrafo y llegint ab dolsa fruició las revistas de
Sentimientos.

Y per xó mateix, quan don Francisco pronun-
ciava un discurs realisava un acte ó *cometia*
qualsevol *solemnitat*, la trompeta de la fama es-
campava desde Barcelona la gran noticia, y l'
Espanya entera esclatava en aplausos, y vivas y
crits d' admiració.

BARATURA Y COMODITAT.

Ab los preus que ara alcançan los pisos, los menestralets y treballadors no tindran aviat altre recurs que aquest: fugir á la montanya Pelada y ferse una barraqueta.

Dos aconteixements hi havia que conmovian á tot lo poble de Madrid: eran moments d'aquells en que tothom se llença al carrer.

L'un, quan en Frascuelo matava; l'altre, quan lo nostre don Francisco anava á Madrid.

Si fa ó no fa lo mateix nos passava á nosaltres: los nostres grans dias eran quan don Francisco 'n feya alguna de las sèvas, ó quan en Frascuelo venia á matar á la plassa de toros de Barcelona.

¿Quí no recorda la manifestació de dol que va presenciari la coronada vila, aquell fatal dia en que 'l famós Frascuelo fou portat á casa seva, desde la plassa, mitj mort?

¿Y quí podrà may olvidar la explosió de amargura y sentiment ab que Barcelona va rebre no fa molt temps, las tristas noticias de Olérdola, que 'ns donavan poch menos que com mort a don Francisco?

Espanya ho coneixia y ho manifestava ab admirable instint: la desaparició d'un d'aquests homes era 'l derrumbament d'una gloria, d'una institució.

•••
¡Capritxos del destino!

Per una misteriosa coincidencia, tots dos s'han derrumbat á un mateix temps.

¡Es ben cert alló de que una desgracia may ve sola!

Los dos ídols han descendit del pedestal.

Ab una sola diferencia.

En Frascuelo ha baixat.

A D. Francisco l'han tirat á baix.

Convé que consti perque la historia no incurri en lamentables equivocacions:

Lo matador de toros s'ha tallat la cua.

Al nostre arcalde li han tallat las alas.

A. MARCH.

LA TORNADA.

¿De 'n Titó?

Si senyors: de 'n Titó, de las *tironas* y de tots los demás ciutadans y ciutadanas que se 'n van anar á passar l'istiu fora de Barcelona.

De mica en mica van venint, motxos y arronsats, *cabistibos y pensibajos*.

A mí, la veritat, quan se 'n van me fan riure de debó.

Els diuen que se 'n van de Barcelona perque aquí al istiu no s'hi pot viure.

Y aixó no es exacte. Jo no m'hi mogut y encara soch viu.

Pero si quan marxan me fan riure, quan tornan, las mevas riallas son dobles.

Perque venen pregonant que s'han divertit y que han disfrutat d'una manera extraordinaria, y á molts ab la cara se 'ls coneix que lo que han fet ha sigut aburrirse de valent.

Personas francas é imparcials m'ho han confessat del modo més ingénuo.

—¿Sab lo que n'hi tret d'anar á fora?—'m deya un senyor, qu' es lo mateix que un jech girat del revés, es dir, que se li veu lo forro,—¿sab lo que n'hi tret? Una pila de disgustos y un dolor d'estómach que 'm fá veure las estrellas.

Pero anyadia l'home—fássim lo favor de no dirho á ningú, perque seria altament ridícul que la gent sapigués que en lloch d'anar á fora á distreurem hi he anat no més á perjudicarme.—

Lo mateix que ha passat á aquest pobre senyor passa á molts altres individus; lo que hi ha es que ells fan lo cor fort y aparentan que tornan satisfets. Pero ¡ay! ¡si 'ls poguessim mirar al fons de la conciencia! ¡qué n'hi veuriam de renechs y malediccions!...

Jo no ho he presenciat, perque desde aquí á Barcelona no 's veu; pero diu que l'acte d'em-

pendre la marxa altra vegada cap aquí, per molta gent es una verdadera tragedia. Hi ha persona que diu que necessita tres dies per prepararse.

No troban res, tot está escampat, la mitat de las cosas han desaparecut. Lo raspall es sota una calaixera, lo parayguas s'ha de treure de dintre una pila de cebas y alls, falta una botina, s'ha perdut un cistell, no se sab ahont para la clau del *mundo*....

Y després, l' instant de despedirse definitivament d' aquells llocs ahont un ha passat dos ó tres mesos... La parra, l' paller, la córt, la sinia, la figuera... ¡Ha de ser trist y conmovedor!

Moltas personas diu que saludan y 's despedeixen de un á un dels gossos, dels gats, de las gallinas, de las ocas, del burro...

Y crech que hasta n' hi ha que ploran al separarse d' algún arbre agradable ó d' algún animal predilecte...

Per xó jo no vaig may á fora, pera evitarme 'l disgust d' aquestas amargas despedidas.

Y encare lo pitjor no es la part sentimental, perque de *sentiment* un ne pot gastar molt, sense que li costi un xavo

Lo tremendo y desconsolador es l' estat de comptes del viatge. Tant del quarto, tant de la manutenció, tant de las excursions suplementarias, tant dels tiberis extra, tant de las propinas...

Es precis ser un Rotschild pera suportar dignament semblant despilfarro.

Ja n' hi ha que diuen que se la passen ab economia; pero jo no ho crech.

A no ser que fassin com una familia que jo sè, que deya que al anar á fora casi no gastava res.

Y després vaig averiguar que tenia rahó.

Era que tot ho quedava á deure.

MATÍAS BONAFÉ.

LA MÉVA XICOTA.

Ab pocas paraulas,
simpátich lector,
vull ferte 'l retrato
de la mèva amor.

No es alta ni baixa
ni sols regular;
la seva estatura
no 's pot comparar.

No t'è 'l cabell negre
ni ros, ni castany,
pot dirse desd' ara
qu' es de un coló' estrany.

Los ulls, no puch dirte
si 'ls t'è ó no, bonichs,
puig no 'ls hi se véure,
de tant que 'ls te xichs.

Lo nas, no 'l t'è xato
ni 'l t'è punxagut,
d' aquella manera
ningú l' hi ha tingut.

No t'è dents com perlas
ni es cap serafi,
tampoch es gens lletja
aixó ho puch ben dí.

No es llarga de brassos
ni curta de cos,
sa má no es petita
ni te 'l péu molt gros.

No va ben vestida
ni va malament,

los vestits que porta
ningú no 'ls entén.

No parla ni calla
ni plora ni riu:
ignoro si es morta
tampoch sé si viu.

Lector: ¿Lo retrato
no enténs? Aixó ray.
Es que... de xicota
no n' he tingut may.

Ego SUM.

LLIBRES.

JUAN ALCARREÑO, *novela per D. TEODORO BARÓ.*
—Lo Director General de Sanitat y Beneficencia que ab tot y viure enterament consagrat á la política es dels que no olvidan lo cultiu de la literatura, á la que deu tal vegada en primer terme lo nom de que disfruta y sa brillant carrera, acaba de donar á llum una novela, á la qual quan no altre, podíam aplicarli 'l dictat de curiosa.

Lo protagonista es un bon xicot, que no podent viure al seu poble y tenint un bonich caràcter de lletra, se 'n vá á Madrit á pretendre un empleo. Per una serie de casualitats no totas verossímils, arriba á alcansarlo, y son pás per l' oficina li serveix per enterarse y enterarnos de las miserias y de las infamias que forman l' obligat acompanyament de l' administració pública y de la política espanyola.

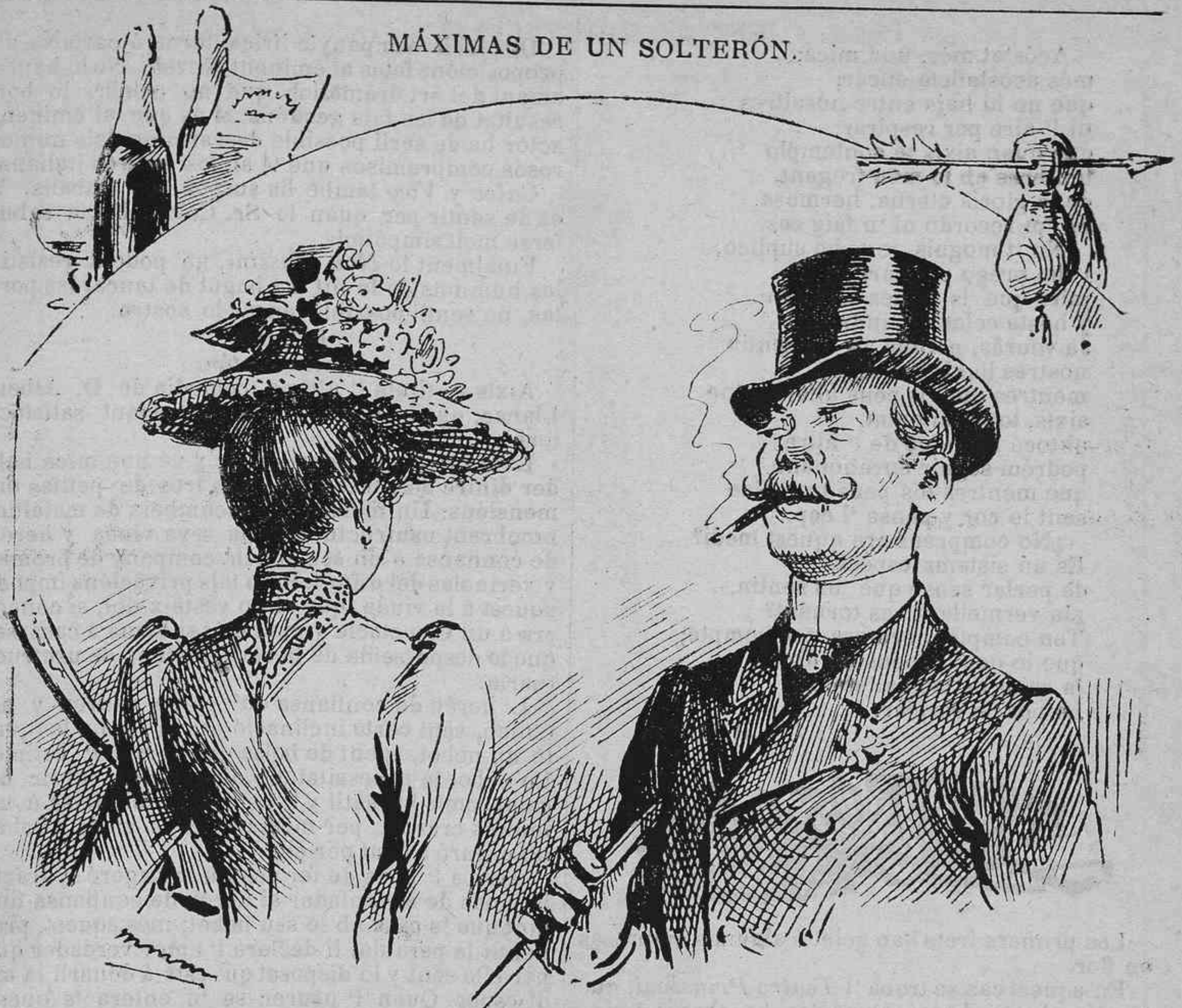
La novela está basada en la ruina de una pobra familia, consumada contra tota noció de justicia, per obra y gracia del caciquisme. Los déspotas de menor quantía que fan la lley als pobles s' amparan ab los diputats que, devintlos l' elecció, y necessitant tenirlos propicis, no miran trevas en materia de secundarlos. Los diputats fan la lley al ministre, per quan aquest los necessita en las votacions del Congrès. Los ministros sacrifican la justicia á la conveniencia propia, y aixís de grau en grau, de complacencia en complacencia, de infamia en infamia, la pobra nació espanyola 's transforma en un país perillós y poch menos que inhabitable.

Afegeixis á tot aixó la rutina y la ignorancia ensenyoridas de l' administració, la ganduleria proverbial personificada en la majoria dels alts empleats, y 'ls interessos del poble sense defensa possible, y 's compendrà perque 'l llibre del Sr Baró, quí per forsa ha de haver vist y tocat molt de lo que relata, infundeix un fondo esperit de tristesa y de llástima pera nostra nació desventurada.

Lo quadro, trassat ab má lleugera y estil fácil, t'è per fondo la pintura de nostras malas costúms burocráticas, ocupant los primers termes algunas figuras que més ó menos ab ellas se relacionan.

Lo fondo, per ser més penetrant y més característich, aventatja de molt als personatjes qu' están trassats com de memoria ó millor dit d' esma, ab marcat optimisme, ab certs deixos de aquell color de rosa que 's remonta á las novelas de Pérez Escrich y que tan distant está de las condicions exigidas avuy en la novela naturalista. Lo Sr. Baró 's mostra en aquest punt excessivament superficial, pecant per falta de intensitat en la observació y per sobra d' artifici. Aixís succeheix qu' en un y altre capítul veyém que 'ls personatjes s' entrabancan y topan, fan caure mobles, se con-

MÁXIMAS DE UN SOLTERÓN.

—A mí las donas m' agradan en general... y en quarto particular.

fonen y produheixen alarmas inmotivadas, fentse pesats á forsa de ser distrets y barruhers.

Petitas faltas son aquestas, mes de sentir, en quan, com havém dit avants, la excelent pintura de las costúms políticas y administrativas está garbosament trassada, donant á *Juan Alcarreño* un gran interés de actualitat y tancant una justa censura á la qual no podrán menos de associarse totas las personas amigas de la regeneració del país.

La novela del Sr. Baró forma un tomo elegant de més de 400 planas, esmeradament imprés y adornat ab numerosas vinyetas del Sr. Alarcón y altres coneguts artistas, y á despit de sas notables condicions tipográficas, s' expen á l' ínfim preu de dos pessetas l' exemplar.

GUÍA DE FIGUERAS Y PUEBLOS DEL AMPURDÁN, per D. RAMÓN NOGUER Y BOSCH.—Ab lo quadern quint termina la publicació de aquesta obra tan interessant aixís pera la geografia com pera l' historia de aquella hermosa regió catalana. Lo llibre, que té l' mérit de haver sigut premiat en lo Certámen científich literari de Figueras, forma en conjunt un tomo de més de 200 planas y está plá de datos ordenats ab un método recomenable. Ilustran lo text un bon número de láminas fotograbadas, figurant en lo citat últim quadern que tením á la vista, las següents: Teatro Principal de Figueras; Riveras del Fluviá en Sant Pere

Pescador: Porta de la Iglesia de Cistella; Pont del ferrocarril en Sant Miquel de Culera; Antigüetats de Sant Pere de Roda, y Castell de Sant Fernando, interior de las caballerissas.

L' autor de la *Guía de Figueras* ha prestat un bon servey á la comarca ampurdanesa.

L' AVENS—Revista catalana.—Hem rebut lo número 9 de tan important publicació.—Conté un article ilustrat descriptiu de *Olot* degut á la ploma de D. Joseph Saderra; *La Guilla*, cróquis pirenáychs de D. J. Massó Torrents; una ressenya del moviment regional, una abundant secció de bibliografia y l' corresponent folletí: *Cants íntims*, de Apeles Mestres primorosament ilustrats pèl distingit poeta-artista.

RATA SABIA.

GRAN SISTEMA.

Vina al mèu costat, asséntat;
perque lo mèu goig més gran
es tenirte á tú á la vora;
es poguerte contemplar
fit á fit y respirarne
lo tèu alé perfumat
com l' oreig que s' embalsama
de las floretas del camp.

Acóstat més, una mica;
més acostadeta encar;
que no hi haja entre nosaltres
ni l'aire per respirar;
que quan aixís te contemplo
ton bras ab lo mèu fregant,
de la gloria eterna, hermosa,
no 'm recordo ni 'n faig cas.

No 't moguis, jo t' ho suplico,
t' ho prego per caritat;
mira que 'ls demés escoltan
y hasta celos ne tindrán...

Ja veurás, perque no 'ns sentin
nostres llabis callarán;
mentres que 'ls peus allargantne
aixís, tot dissimulat,
al tocá l' un los de l' altre
podrém seguir enrahonant;
que mentres los peus treballan
sent lo cor y pensa 'l cap.

¿No compréns ara aquest medi?
Es un sistema especial
de parlar sense que 'ns sentin...
¿Ja vermella 't vas tornant?
Ten compte, hermosa, ten compte;
que lo que 'ls peus no dirán,
la rojor de tas galletas,
ho podría revelar.

R. ROURA.

Los primers frets han gelat á algunas empresas en flor.

En aquest cas se troba 'l *Teatro Principal*, que apenas obertas las sévas portas, ha tornat á tancarlas com si temés una emboscada del marqués de Alella.

LA MARINA DEL PORVENIR.

La esquadra es fácil que tardi
molts y molts anys á está á punt;
pero 'en quan á bons marinos...
¡mirin, aquí 'n tenim un!

Disolta la companyia lírica, torna á parlarse de proposicions fetas al eminent Novelli. No hi haurá amant del art dramátich que no celebri lo bon resultat de las tals gestions, si es que al eminent actor ha de serli possible descartarse dels numerosos compromisos que tè ab los teatros italiáns.

Calvo y Vico també ha suspés sos treballs. Y es de sentir per quan lo Sr. Colom havia sabut ferse molt simpátich.

Finalment lo *Nou Massini*, no podent resistir las humitats de la nit ha hagut de tancar las portas, no sentli possible tancar lo sostre.

ROMEA.

Vèsten Antón...

Aixís se titula l' última comedia de D. Albert Llanas, que ha alcansat un éxit bastant satisfactori.

L' argument es senzillíssim y vé una mica balder dintre dels tres actes, tots tres de petites dimensions. Un marit que 'sucumbeix de malaltía, nombrant usufructuaria á la seva viuda y heréu de confiança á un seu amich, company de bromas y xerinelas del difunt. Pero tals privacions imposa aquest á la viuda, que si no vesteix dol, si conorra á un espectacle y molt més si torna á casarse, queda desposseída de la seva qualitat de usufructuaria.

L' heréu de confiança qu' es un usurer y un cinich, sent certa inclinació per la viuda, la qual tè un nebot, agent de bolsa que també l' estima. Lo nebot tè necessitat de diners per cubrir un compromís bursátil y l' usurer los hi deixa á un interés crescut, per mediació de la viuda y sobre un pagaré avalat per ella.

Arriba l' hora de fer efectiu lo pagaré y tracta la viuda de fer enfadar al heréu de confiança fingint que 's casa ab lo seu nebot; mes aquest, prenentli la paraula, li declara l' amor verdader que per ella sent y lo disposat qu' está á donarli la má d' espós. Quan l' usurer se 'n entera 's queda com qui véu visions y declara que la viuda casantse pert l' usdefruyt; pero que per voluntat del testador passa aquest á poder del nebot, ab lo qual queda tot arreglat y á punt de solfa.

Aquest desenllás, qu' estalla com una escopetada si be sorprén, no resisteix l' análissis. ¿Cóm se comprén que la viuda del Sr. Antón, després del temps transcorregut no s' haja enterat del testament del seu difunt marit? Y si la cláusula de la substitució no obra en lo testament y si en las instruccions secretas que deixá 'l testador al seu heréu de confiança ¿cóm s' explica que aquest, dotat de un carácter rufí, fassi expontáneament una revelació que contraria tots los seus plans, en lo moment precís de rebre un desaire, es á dir, quan racionalment hauría de fer tot lo contrari?

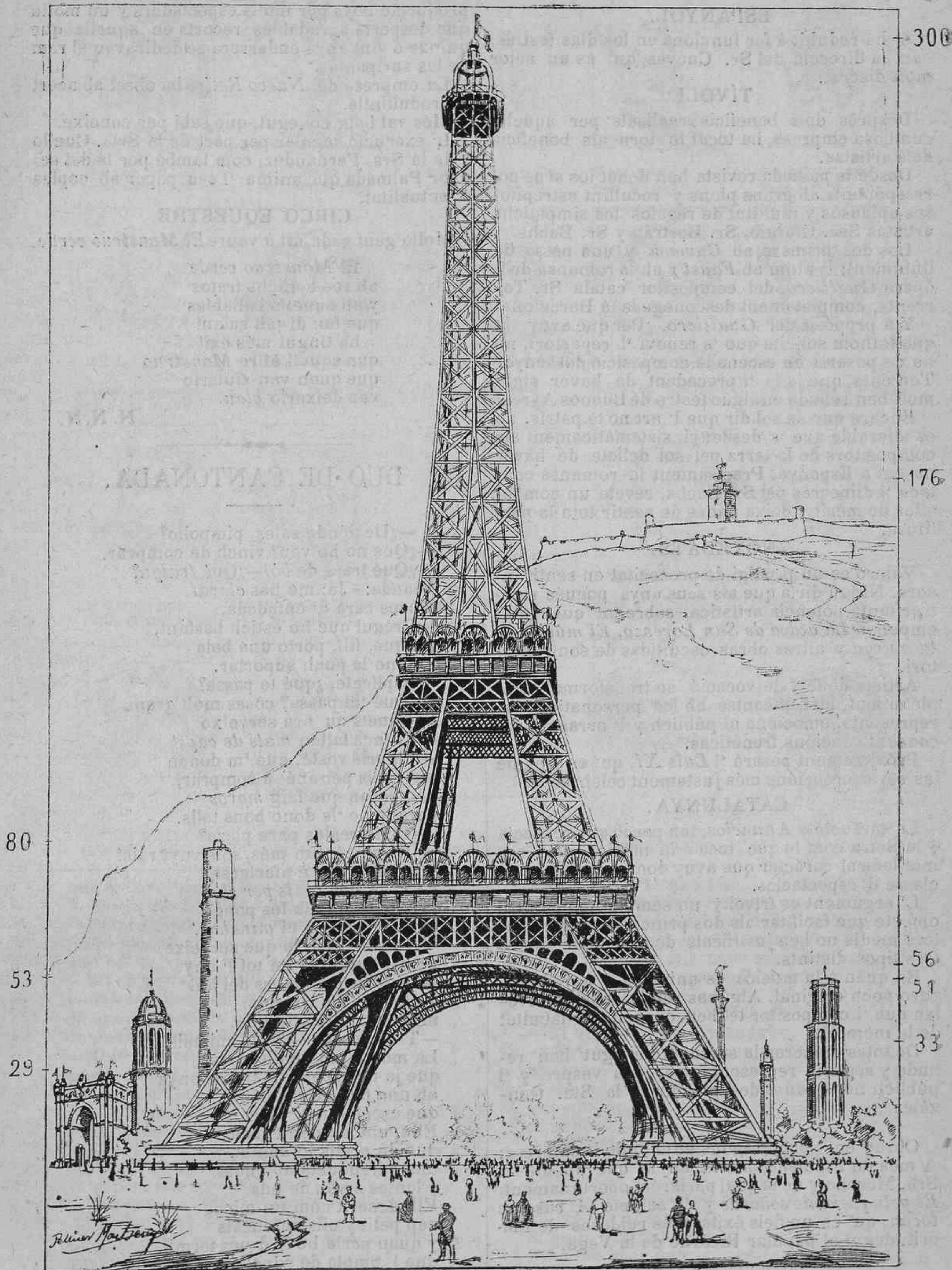
L' autor de una comedia com *Vèsten Antón* que sembla no haja volgut moures de la tónica natural, no s' hauría hagut de permetre un desenllás tan poch conforme ab la veritat y la verossimilitut.

Fora de aquest defecte, la comedia, escrita ab bastanta facilitat y correcció, s' escolta ab gust y 'l públich celebra 'ls xistes que matisan la majoría de sas escenas. La sobrietat que campeja en l' acció raya en pobresa; y l' escás interés qu' inspira está perfectament compensat per una escena del acte tercer, la declaració del nebot á la seva tia, que revela la má de un expert autor dramátich.

Lo Sr. Llanas sigué cridat al escenari al final de tots los actes; pero no 's presentá per no trobarse en lo teatro.

CURIOSITATS.

COMPARACIONS ENTRE LA TORRE EIFFEL I VARIAS ALTURAS DE BARCELONA.

Torre Eiffel, 300 metros.—Castell de Montjuich, 176.—Torre de les aigües del Besòs, 80.—Monument a Colón, 56.—Campanar de la Catedral, 53.—Campanar de Santa Maria, 51.—Campanar de Gracia, 33.—Arch monumental del Saló de Sant Joan, 29.

En l'execució sobressortiren la Sra. Parrenyo y 'ls Srs. Isern y Goula.

ESPANYOL.

S'ha reduhit á fer funcions en los días festius, baix la direcció del Sr. Cuevas, qu' es un actor molt discret.

TÍVOLI.

Després dels beneficis realitzats per aquella rumbosa empresa, ha tocat lo torn als beneficis dels artistes.

Desde la passada revista han donat los seus corresponents ab grans plens y recullint estrepitosos aplausos y multitud de regalos los simpátichs artistes Sra. Giorgio, Sr. Bertrán y Sr. Bachs.

Los dos primers ab *Carmen* y una pessa de lluhiment; l'últim ab *Faust* y ab la romansa del'òpera *Gualtiero*, del compositor catalá Sr. Torrents, completament desconeguda á Barcelona.

Y á propòsit del *Gualtiero*. ¿Per qué avuy, ja que tothom sollicita que 's renovi 'l repertori, no ha de posarse en escena la composició del senyor Torrents que ja té 'l precedent de haver sigut molt ben rebuda en algún teatro de Buenos Ayres?

Encare que se sol dir que l'art no té patria, no es tolerable que 's desdenyi sistemàticament als compositors de la terra pèl sol delicte de haver nascut á Espanya. Precisament la romansa cantada 'l dimecres pèl Sr. Bachs, revela un compositor de mèrit y deixa ganas de sentir tota la partitura.

NOVEDATS.

Valero es un prodigi de precocitat en sentit invers. Ningú diria que als seus anys pogués mostrar tanta potencia artística, sobre tot quan despenya *La aldea de San Lorenzo*, *El músico de la murga* y altres obras escullidas de son repertori.

Artista de fé y de vocació se transforma completament, identificantse ab los personatjes que representa, emociona al públich y l'arrastra, alcansant ovacions frenéticas.

Próximament posará 'l *Luis XI*, qu' es una de las sèvas creacions més justament celebradas.

CATALUNYA.

La sarsueleta *Anuncios*, tan per lo que respecta á la lletra com lo que toca á la música, está enmotllada al caràcter que avuy domina en aquesta classe d'espectacles.

L'argument es frivol y no sembla tenir altre objecte que facilitar als dos principals interlocutors medis no ben justificats de presentar dos ó tres tipos distints.

En quan á la música es animada y agradable, pero poch original. Algunas reminiscencias revelan que 'l compositor té ben expedita la facultat de la memoria.

De totas maneres la sarsuela ha sigut ben rebuda y segueix representantse cada vespre y 'l públich no 's cansa de aplaudir á la Sta. González.

Obras en porta segons anunci de l'empresa: A mes de *Flamencomania* en la que debutá la Sra. Moreno y de la qual parlarém oportunament, *El peluquero de señoras* y 'l sainete *A casarse tocan*, qu' es un dels éxits més ruidosos de Madrid, degut al popular Ricardo de la Vega.

NUEVO RETIRO.

Després de tantas produccions destartaladas y sossas, *El Joven Telémaco*, una de las primeras

obras bufas que van representarse á Espanya, resulta graciosa y 's fa escoltar ab gust, sent una producció nova per molts espectadors y un motiu que desperta agradables recorts en aquells que quinze ó vint anys endarrera se dedicavan al ram de las suripantas.

La empresa del *Nuevo Retiro* ha obrat ab acert reproduhintla.

Més val boig conegut, que sabi per coneixe.

L'execució regular per part de la Srta. Cuello y de la Sra. Fernández, com també per la del senyor Palmada que anima 'l seu paper ab coplas d'actualitat.

CIRCO EQUESTRE.

Molta gent cada nit á veure *El Monstruo verde*.

El Monstruo verde
ab sos bonichs trajos
y ab aquells ballables
que fan dí jah salau!
ha tingut més éxit
que aquell altre *Monstruo*
que quan van xiularlo
van deixar-lo blau.

N. N. N.

DUO DE CANTONADA.

—¿De dónde sales, pimpollo?
—¿Que no ho veu? vinch de comprar.
—¿Qué traes de bó?—¿Qué traigu?
Vianda:—Ja: me has clavado.
Haces cara d'enfadada.
—Cregui que ho estich bastant,
perque, fill, porto una bola
que no la puch suportar.
—Esplicame, ¿qué te passa?
—¿Qué 'm passa? cosas molt grans
ab aquets qu' ara serveixo.
—¡Nunca faltan *mals de caps!*
—Figuris vosté, que 'm donan
vuyt rals per aná á comprar,
y suposan que faig *moros*
perque no 'ls dono bons talls.
—¿Ocho reales para plaza?
—¡Ni un céntim més, sols vuyt rals!
y que son tres á afartarse
y jo.—A dos *reals per cap!*
¡Yo de tí. un día les pongo
caga-mocho en el *minchar!*
—Ab gent com la que serveixo
no cal purgarse en tot l'any.
—¡Hija, son senyors del hú!
—Betas y fils retirats;
marit y mullé y la filla.
—Tres postes:—¡Tres animals!
La mossa, una pallardassa
que ja no espera 'ls trenta anys
ab una fam de casori
que crech que s' alocará.
Ella, una desdentegada
que dú postis lo dentat,
una perruqueta ab ondas
y lentes arrán de nas.
Ell. denarit com un mico,
cap petit y ulls enfonzats
y quan parla ho fa d'un terme
que l' ompla de *capelláns*.
—¡Vaya unos tipos!—¿Que *tipus!*
Tres bonys que 'm fan corsecar;
si des que 'ls serveixo, sembla

Dibuixos de Julián — GOSSOS — Text de C. Gumà.

1
Ab mi pochs jochs, senyós,
perque soch tot un gos.

2
No sè l' amo que fá:
¡no 'm dona l' esmorsal!

3
Tothom que 'm ven ho diu:
—¡Quin animal més viu!

4
Ha mort enamorat,
¡Dèn i' haja perdonat!

5
M' han tirat al carré:
ara no sé qué fé.

6
¡Jo manso! ¡Ay innocent!
¡Veuréu si trech las dents.

7
Soch guapo, 'm dich «Nini!»
¡eh! «¡quiéu me tose a mí!»

8
¡Per supuesto que plorol
M' sab greu dirme «Moro.»

9
Tranquéu per 'quest cantó:
hi vist lo carretó.

10
¡Qu' es trist no tenir pá
ni un os per rosegá!

11
Ara vé aquella gossa:
¡carám, qu' es bona massa!

12
Aquí, sempre ho hi dit,
lo gos no es protegit.

13
Lo qu 'm pert es aixó:
perque soch massa bó.

14
Soch gos d' un carnié:
¡vritat que ja 's veu bé!

15
Si algú m' ho vol pagar,
me 'n vaig a fé afeytar.

16
¡Qué lladra aquell gosset!
¡Ves si rebrás, baylet!

17
Me 'n vaig de Barcelona:
aquest país no dona.

18
¡No 'n vol poca de trassa
lo sé un bon gos de cassa!

19
¡Quin amo més morral!
Me vol fer dur bossal.

20
¡Jo aná ab gossas! ¡Ay fillas!
No estich pas per faldillas.

que m' arrebossan la carn!
—Chica, enchégalos á dida.
—Bè prou que están desmamats;
no hi posaré arrels molt fondas
que no 'm vull morir de fam.
Y ara parlant d' altra cosa,
¿vosté está determinat
dá anar seguint la carrera
de guardia municipal?
—¡Qué quieres, hija! si hoy día
por cada *boci de pá*,
hay dos mil bocas abiertas
que se lo quieren tragar.
—Es vritat: pero no esperi
treure 'l ventre de mal any
fent de guardia.—¡Bah, quién sabe!
yo espero ser *comandant*.
—¡Me sembra, fill, qu' están verdas!
—Pueden muy bien madurar.
Cuando entré en la *Casa Grande*,
que hace ya, cerca dos *anys*.
me hizo ingresar en consumos
Banyolas el concejal.
Después otro me empujó...

y ya ves hoy lo que faig...
—Res, tot ho fan los empenyos:
—¡Si tendré yo *buens costats*!
—¿Quin número té en el *cuerpo*?
—¡Creo el diez mil no se *quants*!
—¿Pues son *muchus*?—Vilaseca
te lo pondría *pèl clar*.
—¿Quién es aquest Vilaseca?
—El que hace de *comandant*.
—¿Sab que 'l murrió que porta
es massa gros pèl sèu cap?
—No me hables de eso, que á todos
veo que nos passa igual.
A la hora de pasar lista
nos ponemos *renglarats*
y parecemos *bassons*,
como decís por acá.
¿Y cuándo me pongo el casco?
¡aquello hija es sudar
el quilo y la gota gorda!
Fins me hace entrar *mal de cap*.
—¡Sí qu' estará omplert de cascos!
—¿En viéndote quién no la está?
¿Qué traes?—¡No 'm toqui 'l cesto!

—A ver á ver...—¡Deixi estar!
 —*Esbarchinias*, ensalada,
 un morro de bacallá...
 —¡Amigu de Déu quín vici
 lo ser burot li he deixat!
 —Ni un melocotón, ni nada...
 —¡Postres, fillet, passen alts!
 —Ya se vè con las dos *pelas*,
 ¡qué demonio has de comprar!
 —¿Sab que ab la feyna que 'ls donan
Quiñonas, no 'ls matarán?
 —¡Ahí es nada lo del ojo!
 ¿chiquilla aun quieres más?
Vichilar continuamente,
 poner orden al *vehinat*,
 ir á casa D. Francisco
 cincuenta veces, *per baix*,
 recoger á los heridos
 que causan á cada *pas*
 tranvías y jardineras,
 avisar al Hospital,
 y en fin, otros mil servicios
 que son largos de contar.
 ¡Y el público aun critica!
 —Es qu' está mal avesat.
 —No te burles.—¡No me 'n burlo!
 —¡Como rius per sota 'l nas!
 —*Quiñonas*, fins á més veure.
 —Ratolín, ¿me dejas ya?
 —No tinga pó, ¡aquellas furias
 quí las faría callar!
 —Ahora ajusta bien la cuenta,
 no des dinero de más.
 —¡Cregui que 'ls goigs de sant Prim
 ja 'ls ballém bè tots plegats!
Quiñonas, tinch una gana
 que no s' ho pot figurar!
 Quí pogués ser regidor,
 que diu que menjan de franch

COSAS QUE 'S PERDEN.

Ab lo nou plan de reformas
 perdrém aquells carreróns
 que permetían als joves
 festejar desde 'ls balcóns.

y en restaurants de primera!
 —Chica, t' han *ensarronat*,
 —Si fins ho han dut los diaris.
 —Pues lo habrán leído mal.
 —Es clar tractantse dels amos
 vosté no 'ls bescantarà!
 —No te fies de los diaris,
 que habiéndolos de llenar
 se han de inventar paparruchas,
 ¿y quién paga? el concejal.
 Les tienen mucha ojeriza,
 las gentes de por acá.
 —Contant las cosas que 's contan,
 fill mèu. no tè res d' estrany.
 —¿Qué entiendes tú de política?
 —Jo esplico 'l que tothom sab.
 —Pues el público no sabe
 de la misa la mitad.
 —*Quiñonas*, fins á més veurer.
 —Adiós, chica, hasta demá.
 —Sobretot, vigili forsa.
 —¿Que si vichilo? ¡ya ho sabs!

LO MARQUÉS D' OLORA-PELAS!

Va venir de la Garriga ¡y cosa extranya! va entrar á Barcelona ab escassa solemnitat.

Sols quatre amichs van anarlo á rebre... ¿Qué s' han fet aquellas recepcions ruidosas y entusiastas?

Es com l' arbre fruyter en plena Tardor. Quan deixa de donar fruyt y li cauhen las fullas y pert hasta la sombra, tothom se 'n aparta.

Pochs días ha estat entre nosaltres.

Arribá 'l dijous; marxá 'l dissapte

De la Garriga á Olérdola. De Olérdola diuhen que tornarà encare á la Garriga, cumplint á la vegada las prescripcions del metje y del poeta clássich. Es á dir

«huyendo siempre el mundanal ruido.»

Jo no he tingut la satisfacció de veure'l, y no puch dirlos per consegüent si en son rostre y en tota sa persona s' observan los rastres de la perfidiosa malaltia que durant tan temps l' ha tingut allunyat dels negocis de la Casa Gran.

Lo únich que 'm consta per haverm ho assegurat una persona digna de crédito que va tenir ocasió d' examinarlo d' aprop, es que porta las patillas, un día tan pomposas, poch menos que aixolladas.

De manera que sent aixís s' explica perfectament aquest ronsejar continuo entre La Garriga y Olérdola, entre Olérdola y La Garriga.

D. Francisco no fixará la seva residencia á Barcelona, fins y á tant que li hajan tornat á creixe las patillas.

En las construccions de la Exposició universal va invertir hi més temps de lo necessari.

Y en derribar las que han de desapareixer passa dos quartos de lo mateix.

Próximament farà un any que l' Exposició va tancar-se y encare queda en péu aquella gran barraca de fusta batejada ab lo nom pompós de Palau de la Industria.

Las esquerdas y goteras s' han ensenyorit de aquella construcció, y las goteras y esquerdas pendrán tal vegada l' encárrech d' enfonzarla.
¿A qué respon tanta y tanta incuria?

Algú ha suposat que la majoría de aquells edificis s' han convertit en criaderos de pussas.

No: si per cas, de sangoneras.

Sangoneras en forma de arquitectos y altres funcionaris, que mentres los edificis permaneixen en péu segueixen cobrant com si prestessen algun servey efectiu

De manera que per las arcas municipals l' Exposició encare dura.

Es á dir l' *exposició* de quedarse sense una gota de such.

L' altre día durant una sessió pública, 'l célebre Nas-didal ocupá durant una estona la presidencia del Ajuntament.

¡Y ara vegin la ilustració dels nostres tinents de arcalde!...

Anava á procedirse á una votació, y mentres los uns demanavan que fos secreta y sollicitavan los altres que nominal, digué 'l voluminós tinent d' arcalde, ab un accent castellá que hauría fet caure de costellas á un camalich:

—Pueda hasersa por drechus y asentadus.

Y un regidor tan estultu
es dels més espaviladus:
en cuestión d' entarugadus
se 'n va siempre *drechu* al bultu
sagun disen mal parladus.

Per si no ho saben los comunico que las *Montañas rusas* que hi havia dintre 'l Parch durant la Exposició, están avuy instaladas darrera 'l Panorama de Plewna.

Ara que s' acosta l' hivern, no deixa de ser aquell entreteniment un medi bastant agradable d' entrar en calor.

¿Son reelegibles los actuals regidors, á tenor de la lley Mellado?

De cap manera.

No sent de cap manera reelegibles sino després de haver passat quatre anys de ser regidors ¿deuen figurar en la llista d' elegibles?

La rahó, la lògica, la conveniencia y fins lo propi decoro diuen que no.

Pero 'ls regidors de Barcelona han dit que sí.

Va ser una sessió curiosa la del día en que aixó va determinar-se

Se posava en dupte 'l s' u dret á figurar en las llistas d' elegibles, y eran els mateixos los encarregats de fallar la causa.

Y com la lley municipal prohibeix terminantment que cap regidor voti en causa propia, tal com venia formulat lo dictámen de la comissió de Governació, los regidors objecte del acort havían de sortir del saló de sessions, y sortint del saló de sessions, no hi havia acort possible.

En aquest estat se 'ls va ocorrer anar sortint per grupos de quatre en quatre

Un maliciós va batjar la sessió en que tal cosa va succehir de una manera gráfica.

¿Saben cóm ne va dir?

La sessió dels rigodóns.

«Cada día llegeixo 'l *Brusi*, en busca de un

VIUDAS INSINUANTS.

¿No es vritat que las viudetas,
sortint ab aquesta fila,
sembla que vajan dihent:
—Este corazón s' alquila?

suelto de gacetilla que cada any per aquest temps sol reproduhir-se en aquellas venerandas páginas, y cada día ¡oh dolor! me n' emporto un desengany.

Aquesta es l' hora en que 'l gueto de la premsa no ha dit encare:

«Las castañeras que han sentado sus reales en diversos puntos de la ciudad anuncian la proximidad del invierno.»

¿Com han de conservarse las augustas tradicions de la terra, si fins lo *Diari de Barcelona* sufreix olvits tan imperdonaables?

Sort del *Noticiero* que aquesta vegada s' ha encarregat de dir als seus lectros lo que s' ha callat lo *Brusi*, encare que valentse de diferents termes.

Diu *El Noticiero*:

«La entrada del invierno y por consiguiente la proximidad de las fiestas de fin de año la anuncian la llegada á Barcelona de los turroneiros de Jijona y la venta de billetes para la lotería de Navidad.»

Algo es algo.

De aquesta feta molts dels que gastan gorreta d' están y sabatas de simolsa deixarán lo *Brusi* y se suscriurán al *Noticiero*.

Al menos, aquest no olvidantse de la proximitat del hivern, dona noticias *més frescas*.

—¡Pobre D. Jaume!—deya una beata fa alguns días.—Esta molt malalt. Es clar, se pren tan á la valenta lo penós cumpliment dels seus debers episcopals, que la salut n' hi ha valgut de menos.

—¿Tant mal está?—preguntava una amiga de l' anterior.

—Oh, sí, moltíssim. Tantes aixís que 'l metje li ha prescrit las ayguas de la Amelia.

—¿Quinas ayguas son aquestas?

—Unas que hi ha á Fransa.

—Voldrá dir las de Lourdes.

—Cá no, pobret, si á Lourdes no hi podrá anar... lo metje li ha privat Aixó farà que no puga presidir la pelegrinació que tenim preparada, com tampoch podrá pendre part en las festas de la Mercé.

Van passar alguns días.

Y efectivament va efectuarse la pelegrinació á Lourdes sense la presencia de D. Jaume.

Y mentres estavan celebrantse las festas religiosas de la patrona de la Ciutat, D. Jaume 's trasladava á San Sebastián y de San Sebastián s' escorria fins á Madrid.

La patrona de Barcelona quedava olvidada.

Pero en cambi l prelat celebrava no sé cuántas entrevistas ab lo seu amic Capdepon interesantlo perque li fluhi ab la reyna regent, á fi de que vinga á presidir la ceremonia de la inauguració de la fatxada de la Catedral.

Aixó es lo que han dit alguns periódichs.

Altres, relacionant lo viatge de D. Jaume ab la provisió de algun arquebisbat vacant, suposan....

Pero jo no haig de repetir lo que suposa la gent maliciosa.

Després de tot, també podria ser que 'ls facultatius haguessen prescrit á D. Jaume la toma de

una mitra de arquebisbe com á preparació pera pendre seguidament lo capelo cardenalici.

En aquest cas ha obrat molt santament anant á Madrid.

Primer es la salut que tot.

La coneguda tiple d' ópera italiana senyoreta Vazquez obra un curs d' ensenyansa de cant, al qual—y aixó acredita la seva filantropía—serán admesas gratuítament las dos alumnas pobres que després de solicitar la seva admissió en lo domicili de la professora, Balmes, 6, acreditin, previ exámen davant de distingits professors, millors condicions pera 'l cant y més coneixements en lo solfeig.

Lo fabricant de paper Sr. Guarro ha obtingut privilegi per vint anys per l' elaboració de una cartolina destinada á la fabricació de cartas que no 's transparentan.

Hem tingut ocasió de examinar aqueixas cartas y en efecte; per llum que hi haja, á contra-claror no 's veuen.

Es una innovació aquesta que agrahirán los jugadors de bona fé.

Se treballa activament en l' Arsenal de la Ciutadela per transformar-lo en palau real.

Se han presentat ja ls planos per transformar en Panteón dels Cataláns ilustres, l' iglesia de la Ciutadela.

Y vinga gastar lo que tenim y lo que no tenim en bonichs y transformacions.

Fins que s' efectui la darrera.

Que consistirá en transformar la Caixa municipal en una caixa de morts.

¿Quí serán los regidors que surtin de las urnas en la próxima batalla electoral?

Escoltém al bobo de Coria.

«Los elegidos serán los que Dios y el cuerpo electoral quieran.»

No es veritat.

En materia d' eleccions, Déu no s' hi fica, y 'l cos electoral menos.

Mazzantini ha sigut contractat per donar 15 corridas á Montevideo, per las quals li pagan cinquanta mil duros y li concedeixen dos beneficis, un per ell y un altre per la quadrilla.

Feuli un nus á la... coleta.

Diumenje, última corrida de la temporada en la Plassa de Toros de Barcelona.

Se lidiarán sis banyuts andaluzos de la ganadería de Anastasio Martín, y tots sis se 'ls menjará 'l simpáich Guerrita.

Ja veurán com á la plassa no hi cabrá una agulla.

DESDE L' IMPERIAL.

— Per lo centims, que á la fi no suposan cap derrotxe, ¿quí no 's permet lo gustasso d' aná alguna estona en cotxe?

LOPEZ-EDITOR, RAMBLA DEL MITJ, N.º 20, LLIBRERÍA ESPANYOLA

LOPEZ

LOPEZ

¡¡ GRAN ÉXIT !!

CANSONS DE LA FLAMARADA

PER

C. GUMÀ

Un tomo en 8.º ab una cuberta alegórica. Preu: Ptas. 1.

Secretos de la Confesion

POR

CONSTANCIO MIRALTA (PRESBÍTERO)

Un tomo en 8.º, Ptas. 2.

LUIS BONAFOUX (Aramis)

COBA

Un tomo en 8.º

Ptas. 3.

ALGO

POR J. M. BARTRINA
CON ILUSTRACIONES

DE

J. LUIS PELLICER

Un tomo en 8.º, Ptas. 3.

La semana próxima aparecerá

MORRIÑA

POR

EMILIA PARDO BAZAN

AVIS IMPORTANT.

Se preparan los traballs pera posar en prempsa
quan antes

L' ALMANACH

← DE LA →

ESQUELLA DE LA TORRATXA

CUENTOS DE LA VORA DEL FOCH

FREDERICH SOLER (SERAFÍ PITARRA)

ab ilustracions de M. MOLINÉ
Un tomo en 8.º ab una preciosa cuberta al cromo, Ptas. 2.

CUENTOS DE LA VORA DEL FOCH

FREDERICH SOLER (SERAFÍ PITARRA)

ab ilustracions de M. MOLINÉ

Un tomo en 8.º ab una preciosa cuberta al cromo, Ptas. 2.

NOTA.—Totnom que vulga adquirir qualsevol de aitas obras, remeten l'import en llibrasas del Giro Mutuo, o bé en sellos de franqueig, al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu franca de port. No responém de extravios, no remetent ademés 3 rals pèl certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

1. XARADA 1.ª.—*Ca pi-ta-ni-a.*
2. ID. 2.ª.—*Si-ó.*
3. ANAGRAMA.—*Boda-Badò-Adob.*
4. ACENTÍGRAFO.—*Estrella-Estellá.*
5. TRENCA-CLOSCAS.—*El proceso del can-cán.*
6. LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Voltaire.*
7. QUADRAT NUMÉRICH —3 9 2 6
4 5 3 8
5 4 9 2
8 2 6 4
8. GEROGLÍFICH.—*Per donas altas las inglesas.*

XARADAS.

I.

LA MEVA XICOTA.

Vostés pot ser tal vegada
que no la coneixerán;
es la noya més salada
que hi ha en tot aquest voltant.

Es mossa que 's pinta sola
y está en tot tant il·lustrada
que hasta la miro grabada
(Des' que tingué la verola).

Aixó sí; may la veurán
que enrahoni sense solta;
y de corretja en tè molta,
(son pare n' es fabricant).

Tè una gracia en lo parlá
que al sentir-la maravella
puig no pot parlar may ella...
sens tirá algún capellá

Com que de *hu-quarta* no n' es
quan se muda es molt divina,
per vestir-se 'l que agafa es
de primer, la mantellina.

Tersa unas dents que al mirarlas
m' encantan, en bona fé,
y tè la ventatja que
pot treurelas y posarlas.

Sa mirada fóra bona
per cassar joves cap-verts,
puig, semblan sos ulls oberts
dugas *quarta-tres-segona*.

Si á fora al istiu se 'n va
tot y sent *total* allí
si acás li parlan de mí
sab fè 'l pagés hasta allá.

En neta ningú la iguala
y es pulida tant y tant,
que sempre n' está fregant
las rejolas de la escala.

Jardineras y berlinas
sempre tè á disposició;
pero, diu que va milló
á caball, de las botinas.

Sense dir os res d' estrany
no lí fa falta 'l diné,
puig, qu' ella una renda tè
que li dona... vint rals l' any.

Crech que ja es lo suficient
ab totas eixas rahóns

per estar en condicions
de viure... un xich malament.

J. STARANSA.

II.

La *segona* es musical,
la *total* tè *prima-tres*
y veu *tres-prima invertidas*
un xicot *prima al revés*.

RALIP.

ANAGRAMA.

—¿Que no 'ns porta las *total*?
—Ara las durá 'l xicot.
—No se 'n descuydi, Vidal.
—No, senyors; las tinch á dalt
á punt, á dins de una *tot*.

J. ALAMAL V.

SINONIMIA.

Va aixafarse un *tot* molt mal
ab una pedra, l' Elías,
y lo metje li ha *total*
que sens ferli pagá un ral
ell li curará en pochs días.

J. USON.

TRENCA-CLOSCAS.

ANA BARCO Y PRADE.

OLCT.

Formar ab aquestas lletres lo titol de una sarsuela cas-
tellana.

UN XINO.

GEROGLÍFICH.

×

TO TO
lo lo
SAS SAS
SAS

CAP DE CINDRIA.

UN HOME APURAT.

— Lo mantecado es magnífich,
fins crech que se 'm posa bè;
pero, sense portar quartos,
¿de quin modo 'l pagaré?

BARCELONA.

Imp. de Lluís Tasso Serra, Arch del Teatro, 21 y 23.